

39^η ΕΤΗΣΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΗΣΙΩΝ ΤΗΣ CRPM

21/22 Μαρτίου 2019, Κέρκυρα (Νησιά Ιονίου, Ελλάδα)

ΣΧΕΔΙΟ ΤΕΛΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ

Προς έγκριση από την ετήσια γενική συνέλευση της Επιτροπής Νησιών

Οι νησιωτικές περιφέρειες της Επιτροπής Νησιών της CRPM, οι οποίες παρατίθενται παρακάτω, συνεδρίασαν στις 21 και 22 Μαρτίου 2019 με αφορμή την 39^η ετήσια Γενική Συνέλευσή τους:

Αζόρες (PT) – Βαλεαρίδες Νήσοι (ES) - Μπόρνχολμ (DK) – Κανάριες Νήσοι (ES) - Κορσική (FR) - Κύπρος (CY) -- Γκότλαντ (SE) – Νήσοι του Ιονίου (GR) - Κρήτη (GR, Obs) – Γαλλική Πολυνησία (FR) - Σάαρεμαα & Χίουμαα (EE) – Άγιος Μαρτίνος (FR) - Σαρδηνία (IT) - Σικελία (IT)

Τα μέλη της Επιτροπής Νησιών της CRPM θα ήθελαν αρχικά να ευχαριστήσουν τον Περιφερειάρχη Ιονίων Νήσων (GR), κο Θεόδωρο Γαλιατσάτο, για την ευγενή φιλοξενία που τους προσέφερε.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Νησιών, κος Gilles SIMEONI, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Κορσικής, ευχαριστεί τις τοπικές αρχές που παρευρέθηκαν, καθώς και τους εκπροσώπους των Ευρωπαϊκών θεσμών και των κρατών-μελών που συμμετείχαν στις διαβουλεύσεις της ετήσιας Γενικής Συνέλευσης της Επιτροπής Νησιών.

ΤΕΛΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ

Εξ ονόματος των μελών της, η Επιτροπή Νησιών της CRPM κατά τη συνεδρίασή της στα πλαίσια της 39ης ετήσιας Γενικής Συνέλευσης στην Κέρκυρα, 21 και 22 Μαρτίου 2019, υπερψήφισε ομόφωνα την ακόλουθη Τελική Δήλωση:

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Το έτος 2019 αποτελεί σημαντικό ορόσημο στην ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Τα κράτη μέλη και τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα θα πρέπει να βγουν από το αδιέξοδο των διαπραγματεύσεων για το Brexit, να ανταποκριθούν στη σαφή και ενίοτε βίαια λαϊκίστικη τάση στις δημόσιες πολιτικές, να θεσπίσουν τις διατάξεις της δέσμης νομοθετικών μέτρων σχετικά με τον δημοσιονομικό και πολιτικό σχεδιασμό της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027, και πρωτίστως, να εξετάσουν τα αποτελέσματα των επερχόμενων ευρωπαϊκών εκλογών. Αυτές οι εκλογές θα είναι αναμφίβολα οι πιο αβέβαιες των τελευταίων 15 ετών.

Σε αυτό το πλαίσιο, έχοντας συνείδηση του μεγέθους και της σπουδαιότητας των ανωτέρω προκλήσεων, η **Επιτροπή Νησιών της CRPM** υπογραμμίζει τη σημασία της επανέναρξης της διαδικασίας ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης γύρω από ένα πολιτικό εγχείρημα που θα μπορεί να εγγυηθεί τη μέγιστη δυνατή διαφάνεια, ισορροπία και κοινωνική δικαιοσύνη. Για τον σκοπό αυτό, η ΕΕ θα πρέπει να διαθέσει φιλόδοξα νομοθετικά και δημοσιονομικά μέσα, τα οποία θα της επιτρέψουν να επιτύχει τους στόχους της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής. Θα πρέπει επίσης να εξασφαλίσει ανανεωμένες πολιτικές, καθώς και μια βελτιωμένη και απλουστευμένη λογική παρέμβασης, με στόχο να ανταποκριθεί πιο αποτελεσματικά στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν όλοι οι πολίτες, ανεξάρτητα από το έδαφος όπου διαμένουν.

Σε αυτό το σημείο, η **Επιτροπή Νησιών της CRPM** θα ήθελε να υπενθυμίσει ότι οι νησιωτικές περιφέρειες πλήττονται από σοβαρά και μόνιμα φυσικά και δημογραφικά προβλήματα που έχουν προκαλέσει διαρθρωτικά μειονεκτήματα, καθώς και σημαντική καθυστέρηση στο επίπεδο της ανάπτυξής τους, με αποτέλεσμα τα κοινωνικοοικονομικά τους συστήματα να είναι λιγότερο ανταγωνιστικά και πιο ευάλωτα στις παγκόσμιες κρίσεις.

Ως εκ τούτου, δεδομένης αυτής της εδαφικής ιδιαιτερότητας, η **Επιτροπή Νησιών της CRPM** ζητά από τους αρχηγούς των κρατών και των εθνικών κυβερνήσεων, από τους προέδρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και από τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της ολομέλειας της Επιτροπής, να ενισχύσουν την εδαφική διάσταση στον επόμενο προϋπολογισμό της ΕΕ και στις τομεακές πολιτικές για την περίοδο 2021-2027 και να θεσπίσουν διατάξεις και συγκεκριμένα αντισταθμιστικά μέτρα προς όφελος των νησιωτικών περιφερειών, με στόχο τη μείωση του αναπτυξιακού χάσματος και τη διασφάλιση της

αποτελεσματικής τους ενσωμάτωσης. Αυτό θα πρέπει να είναι το πρώτο βήμα για την πλήρη εφαρμογή των αρχών που κατοχυρώνονται στο άρθρο 174 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Όσον αφορά τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, οι οποίες καθορίζονται στο άρθρο 349 της ΣΛΕΕ, η **Επιτροπή Νησιών της CRPM** καλεί τους αρχηγούς κρατών και εθνικών κυβερνήσεων να επιβεβαιώσουν τις ειδικές διατάξεις και τα ειδικά μέτρα που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προς όφελος αυτών των περιφερειών για την περίοδο 2021-2027, στις διάφορες πολιτικές, τα περισσότερα εκ των οποίων έχουν μάλιστα και τη στήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Η Επιτροπή Νησιών της CRPM:

1. **Δηλώνει** ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση, στο πλαίσιο της άσκησης της νομοθετικής της εξουσίας, δεν ήταν σε θέση να εγγυηθεί την εφαρμογή, στο πλαίσιο των πολιτικών της, της *«ιδιαιτέρως προσοχής»* προς όφελος των ευρωπαϊκών νησιών που προβλέπεται από το τρίτο εδάφιο του άρθρου 174 της ΣΛΕΕ.
2. **Εκφράζει την ικανοποίησή της** για τα ειδικά μέτρα που έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις νομοθετικές προτάσεις της για την περίοδο 2021-2027, με στόχο την προσαρμογή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας στην εκάστοτε πραγματικότητα των εξόχως απόκεντρων περιφερειών, με βάση το άρθρο 349 της συνθήκης ΣΛΕΕ, ενώ παράλληλα καλεί το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο να στηρίξουν αυτές τις διατάξεις στις τριμερείς τους διαπραγματεύσεις.
3. **Εκτιμά** ότι οι πρωτοβουλίες που αφορούν συγκεκριμένα τα νησιά και υλοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο της στρατηγικής της για την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές και την ενεργειακή μετάβαση ή του ερευνητικού της προγράμματος με τίτλο «Ορίζων 2020», δεν μπορούν παρά να αποτελέσουν το πρώτο αναγκαίο, αλλά όχι αρκετό βήμα για μια ευρύτερη πολιτική προσέγγιση, η οποία θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη το σύνολο των κοινωνικοοικονομικών στρατηγικών τομέων για τις ευρωπαϊκές νησιωτικές περιφέρειες (καινοτομία, συγκοινωνίες, τουρισμός, κλιματική αλλαγή, γαλάζια ανάπτυξη, αλιεία και γεωργία, κ.λπ.).
4. **Υπενθυμίζει** ότι, στις 4 Φεβρουαρίου 2016, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είχε εγκρίνει ψήφισμα σχετικά με την ειδική κατάσταση των νησιών¹ το οποίο, μεταξύ άλλων, *«παρέχει κίνητρα στην Επιτροπή ώστε, με αναφορά στο άρθρο 174 ΣΛΕΕ, να δώσει έναν σαφή ορισμό της μορφής των γεωγραφικών, δημογραφικών και εκ της φυσικής θέσεως μόνιμων μειονεκτημάτων που μπορεί να πλήττουν τις νησιωτικές περιφέρειες»*.
5. **Επισημαίνει** ότι το εν λόγω ψήφισμα καλεί επίσης την Επιτροπή *«να αναφέρει με ποιον τρόπο προτίθεται να εφαρμόσει το άρθρο 174 ΣΛΕΕ σχετικά με τα μόνιμα μειονεκτήματα των νησιωτικών περιφερειών που δυσχεραίνουν τη φυσική τους ανάπτυξη και παρακωλύουν την επίτευξη οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής»*.

¹ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 4ης Φεβρουαρίου 2016 σχετικά με την ειδική κατάσταση των νησιών (2015/3014(RSP))

6. **Στηρίζει** το αίτημα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σύμφωνα με το οποίο «ο ορισμός και η κατηγοριοποίηση των νησιών πρέπει να γίνεται με κατάλληλο τρόπο ώστε να λαμβάνονται υπόψη όχι μόνο οι διαφορές και οι ιδιαιτερότητές τους, αλλά επίσης και η ειδική τους κατάσταση. **Καλεί** την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να παρουσιάσει μια Λευκή Βίβλο σχετικά με την ανάπτυξη των νησιών η οποία θα βασίζεται στις υφιστάμενες ορθές πρακτικές και θα συνδέει τις εθνικές κυβερνήσεις των νησιών.
7. **Εκτιμά** ότι το ειδικό καθεστώς των νησιών, που οφείλεται στα μόνιμα και διαρθρωτικά τους μειονεκτήματα, θα πρέπει να αποτυπώνεται στις αντίστοιχες κανονιστικές αλλαγές που επιτρέπουν στους ευρωπαϊκούς αλλά και στους εθνικούς οργανισμούς να δρουν χωρίς να πρέπει να αποδείξουν προηγουμένως ότι δεν θίγουν τις αρχές της ΕΕ, όπως ο ελεύθερος ανταγωνισμός, καθώς και ότι αυτό το ειδικό καθεστώς συνεισφέρει αποκλειστικά στον μετριασμό των μειονεκτημάτων μιας μόνιμης κατάστασης ανισότητας.
8. **Επικροτεί** την επανενεργοποίηση της διαπεριφερειακής ομάδας «Νησιωτικές περιφέρειες» της Επιτροπής των Περιφερειών (ΕΤΠ). **Δηλώνει** ότι αυτή η διαπεριφερειακή ομάδα πρόκειται να συμμετάσχει και να συμπληρώσει την πολιτική δυναμική της υφιστάμενης διαπεριφερειακής ομάδας [SEARICA](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η οποία, καθ' όλη την κοινοβουλευτική περίοδο, έχει συνεισφέρει ενεργά στον διάλογο σχετικά με τις ειδικές ανάγκες και τις ευκαιρίες των νησιωτικών περιφερειών.
9. **Επισημαίνει** ότι ο πολλαπλασιασμός των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων που υπερασπίζονται τα συμφέροντα των νησιών αποδεικνύει ξεκάθαρα:
- την ανεπάρκεια του υφιστάμενου ευρωπαϊκού ρυθμιστικού πλαισίου και των υφιστάμενων διατάξεων και μέτρων,
 - την επείγουσα ανάγκη σχεδιασμού και υλοποίησης μιας παγκόσμιας πολιτικής δυναμικής που θα μπορεί να ανταποκρίνεται πλήρως και αποτελεσματικά στο σύνολο των προκλήσεων που πλήττουν τις ευρωπαϊκές νησιωτικές περιφέρειες.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

10. **Επικροτεί** την [προσωρινή έκθεση σχετικά με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο \(ΠΔΠ\) για την περίοδο 2021-2027](#) η οποία εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τον Νοέμβριο του 2018 και η οποία υποστηρίζει ότι ο ευρωπαϊκός προϋπολογισμός θα πρέπει να οριστεί στο 1,3% του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος (ΑΕΕ) της Ένωσης για τα 27 κράτη μέλη, γεγονός που θα της επιτρέψει να τηρήσει τις πολιτικές της δεσμεύσεις.
11. **Συμμερίζεται** την ανάλυση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το οποίο στην έκθεσή του εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το ΠΔΠ για την περίοδο 2021-2027 «δεν περιλαμβάνει μέτρα που να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του άρθρου 174 ΣΛΕΕ όσον αφορά τις υπερβόρειες περιοχές που είναι ιδιαίτερα αραιοκατοικημένες και τις νησιωτικές, διασυνοριακές και ορεινές περιοχές».
12. Επίσης, **ζητεί** αύξηση των κονδυλίων του ΠΔΠ 2021-2027 για τα προγράμματα των εξόχως απόκεντρων περιφερειών, κυρίως για το πρόγραμμα POSEI και άλλα προγράμματα, λόγω της

κρίσης και της ευάλωτης φύσης που οφείλεται στα διαρθρωτικά μειονεκτήματα που αναφέρονται στο άρθρο 349 της ΣΛΕΕ.

13. **Ζητεί** από το Συμβούλιο να εγκρίνει τα ακόλουθα αιτήματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου:

- διατήρηση του επιπέδου χρηματοδότησης της Πολιτικής Συνοχής και της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής τουλάχιστον στο ίδιο επίπεδο με την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020,
- αύξηση του επιπέδου χρηματοδότησης για τις υποδομές μεταφορών μέσω του προγράμματος «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΔΣΕ-Μεταφορές),
- διπλασιασμός των πόρων για την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων στο ΕΚΤ+ (σε σύγκριση με την υφιστάμενη Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων),
- ενίσχυση κατά 10 % του επιπέδου του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ), σύμφωνα με τη νέα αποστολή του για τη γαλάζια οικονομία,
- θέσπιση ειδικού κονδυλίου για τον βιώσιμο τουρισμό,
- θέσπιση ειδικού κονδυλίου (4,8 δισ. EUR) για ένα νέο ταμείο για τη δίκαιη ενεργειακή μετάβαση, με στόχο την αντιμετώπιση των κοινωνικών, κοινωνικοοικονομικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων για τους εργαζόμενους και τις κοινότητες που επηρεάζονται δυσμενώς από τη μετάβαση σε μια οικονομία που εξαρτάται σε μικρότερο βαθμό από τον άνθρακα και τις ανθρακούχες εκπομπές. Όσον αφορά το τελευταίο σημείο, **επισημαίνει** ότι, δεδομένης της απομακρυσμένης τους θέσης στην ήπειρο, τα ευρωπαϊκά νησιά εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τις ορυκτές πηγές ενέργειας.

14. **Εκφράζει την ανησυχία της**, παρά την προσπάθεια που καταβάλλει η αυστριακή και η ρουμανική προεδρία του Συμβουλίου, για την αργή πρόοδο των διαπραγματεύσεων στο Συμβούλιο όσον αφορά το ΠΔΠ για την περίοδο 2021-2027. Σε αυτό το πλαίσιο, **υπενθυμίζει** ότι πιθανή καθυστέρηση στην έγκριση του ΠΔΠ θα επηρεάσει τη διαδικασία έγκρισης ολόκληρης της δέσμης νομοθετικών μέτρων μετά το 2020, συμπεριλαμβανομένων των κανονισμών που αφορούν το πολιτικό μέλλον της συνοχής. Κάτι τέτοιο θα έχει πολύ αρνητικές συνέπειες στους χρόνους κατάρτισης, έγκρισης και έναρξης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Συνοχής για την περίοδο 2021-2027, εις βάρος των αρχών διαχείρισης των προγραμμάτων και των δικαιούχων. Κατά συνέπεια, **ζητεί** από τα κράτη μέλη και το Συμβούλιο να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με το ΠΔΠ για την περίοδο 2021-2027 το συντομότερο δυνατόν, ώστε να ξεκινήσει η εφαρμογή των προγραμμάτων το 2021 υπό τις καλύτερες δυνατές συνθήκες.

15. **Καλεί** την Ευρωπαϊκή Ένωση να προσαρμόσει τα υφιστάμενα ευρωπαϊκά ταμεία ή να δημιουργήσει ένα νέο ταμείο στήριξης των περιφερειών που λόγω της οικονομικής και πολιτιστικής τους αλληλεξάρτησης με το Ηνωμένο Βασίλειο, θίγονται περισσότερο από την έξοδο αυτού του κράτους μέλους από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΕΔΑΦΙΚΗ ΑΤΖΕΝΤΑ

16. **Υπενθυμίζει** ότι «[η Εδαφική Ατζέντα της ΕΕ](#)» (2007) είναι το αποτέλεσμα μιας διακυβερνητικής διαδικασίας, η οποία αναθεωρήθηκε για πρώτη φορά το 2011, ενώ στη συνέχεια προσδιορίστηκε ως το στρατηγικό και πολιτικό πλαίσιο για την υλοποίηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» στις περιφέρειες ([AT 2020](#)). Η Εδαφική Ατζέντα αποτέλεσε, ως εκ τούτου, ένα πλαίσιο συντονισμού για τις πολιτικές της ΕΕ, ώστε να μπορούν να τηρήσουν πλήρως την αρχή της εδαφικής συνοχής που κατοχυρώνεται στη ΣΛΕΕ, η οποία θα πρέπει να επιτρέπει την αρμονική ανάπτυξη όλων των ευρωπαϊκών περιφερειών με όλες τις διαφορές τους.
17. **Επιδοκιμάζει** την απόφαση των κρατών μελών να επιταχύνουν υπό την αυστριακή προεδρία, την αναθεώρηση της ατζέντας για την περίοδο μετά το 2020 και εκφράζει την ικανοποίησή της για το προσωρινό χρονοδιάγραμμα των εργασιών σε τεχνικό και πολιτικό επίπεδο υπό τις προεδρίες της Ρουμανίας, της Φινλανδίας, της Κροατίας και της Γερμανίας, με στόχο την κατάρτιση νέου εγγράφου πριν από το τέλος του 2020.
18. **Επισημαίνει**, ταυτόχρονα, τη βούληση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να ανοίξει συζήτηση σχετικά με μια ανανεωμένη ευρωπαϊκή στρατηγική για την περίοδο μετά το 2020, η οποία θα μπορούσε να συνεισφέρει στην υλοποίηση [του Προγράμματος βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ με ορίζοντα το 2030](#) και των 17 στόχων του (ΣΒΑ), σύμφωνα με το τελευταίο της έγγραφο προβληματισμού με τίτλο «[Μια βιώσιμη Ευρώπη έως το 2030](#)». **Επισημαίνει** ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει κυρίως ένα σενάριο 1 με τίτλο «*Μια συνολική στρατηγική της ΕΕ για τους ΣΒΑ που θα διέπει όλες τις δράσεις της ΕΕ και των κρατών μελών*» και ένα σενάριο 2 με τίτλο «*Συνεχής ενσωμάτωση των ΣΒΑ σε όλες τις σχετικές πολιτικές της ΕΕ από την Επιτροπή, χωρίς την απαίτηση για ανάληψη δράσης από τα κράτη μέλη*» διευκρινίζοντας ότι η επιλογή θα είναι πιθανόν συνδυασμός όλων των προτεινόμενων σεναρίων.
19. **Εκτιμά** ότι, αν οι ευρωπαϊκές νησιωτικές και εξόχως απόκεντρες περιφέρειες αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τα πολλαπλά προβλήματα σε οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό επίπεδο, τα οποία καλύπτονται σε μεγάλο βαθμό από τους ΣΒΑ, κάθε νέα ευρωπαϊκή στρατηγική που θα καθοδηγεί τις μελλοντικές πολιτικές επενδύσεων της ΕΕ και, στην περίπτωση του σεναρίου 1, τις πολιτικές των κρατών μελών και των περιφερειών, θα πρέπει πρωτίστως να διαθέτει ισχυρή εδαφική διάσταση η οποία θα λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες των διάφορων κρατών μελών και την πολυμορφία των περιφερειών της ΕΕ και τις ανάγκες τους, σύμφωνα με την τρίτη παράγραφο του άρθρου 174 και το άρθρο 349 της ΣΛΕΕ.
20. **Επισημαίνει**, στο πλαίσιο αυτό, ότι η εδαφική ατζέντα της ΕΕ για την περίοδο μετά το 2020 διαδραματίζει σημαντικό ρόλο για την ενσωμάτωση της αρχής της εδαφικής συνοχής, όπως κατοχυρώνεται στη Συνθήκη, στη μελλοντική στρατηγική ανάπτυξης της ΕΕ. Επιπλέον, θα πρέπει να διευκολύνει τον συντονισμό των ευρωπαϊκών τομεακών πολιτικών με σημαντικό περιφερειακό αντίκτυπο (συνοχής, μεταφορών, θαλάσσιες, ψηφιακές, ενεργειακές, κ.λπ.).
21. **Καλεί**, ως εκ τούτου, τη ρουμανική προεδρία και τις επόμενες προεδρίες, να λάβουν υπόψη την ανακεφαλαίωση των πολιτικών μηνυμάτων που μεταφέρει η CRPM στο τεχνικό της

σημείωμα με τίτλο: «[η ανανέωση της εδαφικής ατζέντας: προκλήσεις για την CRPM](#)», το οποίο θα παρουσιαστεί στο πολιτικό γραφείο της στη Brest στις 7 Μαρτίου 2019, όσον αφορά το μελλοντικό της έργο σε σχέση με την ανανέωση της εδαφικής ατζέντας, σύμφωνα με την εξής κατηγοριοποίηση:

- Θα πρέπει να ενισχυθεί η εδαφική διάσταση των μελλοντικών τομεακών πολιτικών της ΕΕ,
- Όλες οι ευρωπαϊκές περιφέρειες θα πρέπει να διαθέτουν τις ίδιες ευκαιρίες ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων των νησιωτικών περιφερειών,
- Οι περιφέρειες θα πρέπει να συμμετέχουν πλήρως στην αναθεώρηση και την υλοποίηση της εδαφικής ατζέντας.

22. **Ζητεί** επίσης το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να συμμετέχει επίσημα στη διαδικασία αναθεώρησης, προκειμένου να διασφαλίζεται η στρατηγική και πολιτική συνέπεια μεταξύ της συζήτησης για το μέλλον της εδαφικής ατζέντας και της διαδικασίας συναπόφασης, η οποία αποτελεί τη βάση του σχεδιασμού και της εξέλιξης των ευρωπαϊκών δημόσιων πολιτικών.

23. **Καλεί**, τέλος, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να χρησιμοποιήσει πλήρως την κοινή της αρμοδιότητα σε θέματα εδαφικής συνοχής και η οποία, πάνω από 10 χρόνια μετά τη δημοσίευση της [Πράσινης Βίβλου της για την εδαφική συνοχή](#), οφείλει στο εξής να υιοθετήσει αυτόν τον ουσιαστικό στρατηγικό προβληματισμό με τη δημοσίευση μιας Λευκής Βίβλου για την εδαφική συνοχή, όπου θα παρουσιάζονται συγκεκριμένοι άξονες δράσης για την εκπλήρωση αυτού του στόχου της Συνθήκης.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗΣ

24. **Σημειώνει** ότι σύμφωνα με τα τελευταία στατιστικά στοιχεία σχετικά με το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν που δημοσίευσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Φεβρουάριο του 2019, οι νησιωτικές και οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες εξακολουθούν, όχι μόνο να παρουσιάζουν καθυστέρηση σε σύγκριση με τον ευρωπαϊκό μέσο όσο του κατά κεφαλήν ΑΕΠ στις ηπειρωτικές περιφέρειες, αλλά και να μην επωφελούνται από τη διαδικασία σύγκλισης. Τα δεδομένα αποδεικνύουν επίσης ότι αυτός ο δείκτης δεν επαρκεί για να αποδείξει τις ιδιαιτερότητες της σύγκλισης των νησιωτικών και των εξόχως απόκεντρων περιφερειών.

25. **Εκφράζει την ανησυχία της** κατά συνέπεια για την αυξητική τάση των περιφερειακών ανισοτήτων, τόσο μεταξύ των ευρωπαϊκών περιφερειών όσο και στο εσωτερικό των κρατών μελών. **Εκτιμά**, ως εκ τούτου, ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να δώσει προτεραιότητα στην υλοποίηση μιας φιλόδοξης περιφερειακής πολιτικής, με στόχο να διασφαλίσει τη συνοχή και την ισόρροπη εδαφική ανάπτυξη σε ευρωπαϊκή κλίμακα.

26. **Επισημαίνει**, στο πλαίσιο αυτό, τον αντίκτυπο του Brexit, το οποίο θα στερήσει από την περιφέρεια Highlands and Islands, άρα και από τις νησιωτικές της περιφέρειες, 180 εκατομμύρια ευρώ σε επιδοτήσεις περιφερειακής πολιτικής, σύμφωνα με [πρόσφατη ανάλυση της CRPM](#), την ίδια στιγμή που οι ανισότητες μεταξύ των περιφερειών του Ηνωμένου Βασιλείου εξακολουθούν να διευρύνονται. **Στηρίζει**, επομένως, τις προτάσεις του Κοινοβουλίου προκειμένου να συνεχιστεί η συνεργασία και οι συζητήσεις με αυτές τις περιφέρειες μετά το Brexit, κυρίως στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας (ΕΕΣ).

27. **Επικροτεί** την πρόοδο που έχει σημειωθεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με την έγκριση των εκθέσεων του σχετικά με τους κανονισμούς της πολιτικής συνοχής για την περίοδο μετά το 2020, και **καλεί** το Συμβούλιο να συνεχίσει τις διαπραγματεύσεις σε τεχνικό και πολιτικό επίπεδο, προκειμένου να επιτρέψουν την ορθή υλοποίηση των προγραμμάτων τον Ιανουάριο του 2021.
28. **Εκφράζει την ικανοποίησή της**, στο πλαίσιο αυτό, για την ένταξη σειράς προτάσεων τροπολογιών από την CRPM και την Επιτροπή Νησιών της στις εκθέσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, όπως η αύξηση των ποσοστών συγχρηματοδότησης, η επαναφορά της θεματικής συγκέντρωσης σε περιφερειακό επίπεδο, ή η προσθήκη σειράς αναφορών στον στόχο της εδαφικής συνοχής της πολιτικής συνοχής και στην ανάγκη να ληφθούν υπόψη οι ιδιαίτερες ανάγκες των περιφερειών της ΕΕ, δυνάμει των άρθρων 174 και 349 ΣΛΕΕ. **Καλεί**, επομένως, το Συμβούλιο να ευθυγραμμιστεί με αυτές τις θέσεις του Κοινοβουλίου.
29. **Εκφράζει τη λύπη της**, ωστόσο, και παρά τις επανειλημμένες εκκλήσεις μας, για το γεγονός ότι αυτός ο συνυπολογισμός δεν έχει συνοδευτεί από τη θέσπιση συγκεκριμένων μέτρων προς όφελος όλων των νησιωτικών περιφερειών.
30. **Καλεί**, ως εκ τούτου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, να εξετάσουν τις ακόλουθες προτάσεις στο πλαίσιο των μελλοντικών τους διαπραγματεύσεων όσον αφορά τους κανονισμούς για την πολιτική συνοχής για την περίοδο μετά το 2020:
- καθορισμός του ίδιου μέγιστου ποσοστού συγχρηματοδότησης 85% για όλες τις νησιωτικές περιφέρειες (άρθρο 106, κανονισμός περί καθορισμού κοινών διατάξεων),
 - για τη θεματική συγκέντρωση, εφαρμογή εξαίρεσης για όλες τις νησιωτικές περιφέρειες, ώστε να εξετάζονται στην «ομάδα 3» και να μπορούν να επωφελούνται από το μέγιστο επίπεδο ευελιξίας στον προγραμματισμό των ταμείων της πολιτικής συνοχής (άρθρο 3, ΕΤΠΑ/Ταμείο Συνοχής), προκειμένου να διευκολυνθεί μια επιλογή περισσότερο προσαρμοσμένη στο εκάστοτε πλαίσιο η οποία δεν θα αντιβαίνει στους κατάλληλους τρόπους αντίδρασης στα προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζουν αυτές οι περιοχές,
 - εξουσιοδότηση όλων των νησιωτικών περιφερειών να επενδύουν κεφάλαια από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής σε υποδομές αερολιμένων και λιμένων, είτε νέες είτε ήδη υφιστάμενες. (άρθρο 6, ΕΤΠΑ/Ταμείο Συνοχής),
 - θέσπιση ειδικών μέτρων στήριξης και πλαισίωσης για όλες τις νησιωτικές περιφέρειες προκειμένου να διευκολυνθεί η υλοποίηση στρατηγικών ολοκληρωμένης εδαφικής ανάπτυξης και η αξιοποίηση των διαθέσιμων εδαφικών εργαλείων, τα οποία ενισχύονται στη μελλοντική πολιτική συνοχής. Υποστηρίζει, στο πλαίσιο αυτό, την πρόταση της Επιτροπής REGI του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την εγγύηση διάθεσης τουλάχιστον 5% των πόρων του ΕΤΠΑ σε εθνικό επίπεδο για την ολοκληρωμένη εδαφική ανάπτυξη των μη αστικών περιοχών που αντιμετωπίζουν φυσικά, γεωγραφικά ή δημογραφικά προβλήματα ή μειονεκτήματα, ή έχουν δυσκολίες πρόσβασης σε βασικές δημόσιες υπηρεσίες (άρθρο 8, ΕΤΠΑ/Ταμείο Συνοχής).
 - προσθήκη γεωγραφικών κριτηρίων –όπως περιφερειακός και νησιωτικός χαρακτήρας, καθώς και μόνιμα φυσικά εμπόδια στη βιώσιμη περιφερειακή ανάπτυξη– στο σύστημα

διάθεσης των κονδυλίων της μελλοντικής πολιτικής συνοχής, γεγονός που θα μπορούσε να ενισχύσει ακόμη περισσότερο τον γενικό στόχο της μείωσης των περιφερειακών ανισοτήτων.

- στήριξη του χαρακτηρισμού των νησιωτικών περιφερειών ως «προκαθορισμένων ζωνών Γ» στον μελλοντικό χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων, λαμβάνοντας υπόψη την περισσότερο ασταθή και ευάλωτη φύση τους από οικονομικής άποψης, και με στόχο τη βελτίωση των συνθηκών πρόσβασής τους σε αυτή τη γραμμή χρηματοδότησης για το παραγωγικό δίκτυο.
- Διατήρηση μιας λογικής μη επιστρεφόμενων ενισχύσεων με στόχο την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής, και τη μη υποχρέωση χρήσης των χρηματοδοτικών μέσων που σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένα στην κατάσταση των πιο ασταθών οικονομιών, όπως είναι οι νησιωτικές οικονομίες που έχουν μειωμένες και κατακερματισμένες αγορές.

31. **Εκφράζει την ανησυχία της**, παρά τη θέσπιση σειράς διατάξεων από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με στόχο την ενίσχυση της αρχής της εταιρικής σχέσης και της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης με τις περιφερειακές αρχές, για την πρόσφατη μερική συμφωνία του Συμβουλίου σχετικά με τμήμα του κανονισμού περί καθορισμού κοινών διατάξεων το οποίο αποδυναμώνει σημαντικά αυτή τη διάσταση και μάλιστα προβλέπει, για ορισμένα κράτη μέλη, ότι είναι προαιρετική η σύναψη συμφωνίας εταιρικής σχέσης. Αυτή η συμφωνία παραμένει ωστόσο απαραίτητο έγγραφο προγραμματισμού σε εθνική κλίμακα, το οποίο επιτρέπει μια στρατηγική προσέγγιση στη χρήση των ταμείων της πολιτικής συνοχής, και συγκεκριμένα την αντιμετώπιση του ζητήματος της εδαφικής συνοχής και των συγκεκριμένων περιοχών δυνάμει των άρθρων 174 και 349 ΣΛΕΕ, όπως υπενθυμίζεται στην πρόσφατη ανοικτή επιστολή της CRPM με θέμα «*A Cohesion Policy based on strong partnership principles with regions at its core*».

32. **Επιδοκιμάζει** την έγκριση φιλόδοξων προτάσεων από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όσον αφορά τον μελλοντικό προϋπολογισμό για την ΕΕΣ και την ευρεία του στήριξη για τη διατήρηση των προγραμμάτων θαλάσσιας διασυνοριακής συνεργασίας στο πλαίσιο της διασυνοριακής συνιστώσας (συνιστώσα 1), με την επιφύλαξη νέων συνιστωσών για τη συνεργασία των εξόχως απόκεντρων περιφερειών (συνιστώσα 3) και για τη διαπεριφερειακή συνεργασία σε θέματα καινοτομίας (συνιστώσα 5).

33. **Επικροτεί επίσης** τις προτάσεις της Επιτροπής των Περιφερειών, στη [γνωμοδότησή της σχετικά με την ΕΕΣ η οποία εγκρίθηκε στις 5 Δεκεμβρίου 2018](#), με στόχο να διασφαλιστεί ότι τα προγράμματα θαλάσσιας και διασυνοριακής συνεργασίας εξακολουθούν να επωφελούνται τουλάχιστον από τα 2/3 των κονδυλίων που αντιστοιχούν στην περίοδο 2014-2020 (άρθρο 9). **Στηρίζει** συγκεκριμένα, στο πλαίσιο των νέων διαπεριφερειακών επενδύσεων σε θέματα καινοτομίας (άρθρο 16), την πρότασή της να υλοποιηθεί μια ειδική δημοσιονομική πρωτοβουλία και κατανομή κονδυλίων για την προώθηση αυτών των επενδύσεων στις περιφέρειες με διαρθρωτικά προβλήματα όπως αναφέρονται στο άρθρο 174 και 349.

34. **Εκφράζει τη λύπη του**, ωστόσο, για το γεγονός ότι οι παραπάνω προτάσεις δεν έχουν συμπεριληφθεί στην [έκθεση](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που εγκρίθηκε στις 16

Ιανουαρίου. Καλεί, ως εκ τούτου, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να ευθυγραμμιστεί με τη θέση της Επιτροπής των Περιφερειών.

35. **Ενημερώνει** το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη μεθοδολογία κατανομής για τη θαλάσσια διασυνοριακή συνεργασία (Δελτίο Τύπου 14 σχετικά με το ΠΔΠ 2021-2027) η οποία επανεισάγει το όριο των 150 χλμ. για τον καθορισμό των περιφερειών που επωφελούνται από τη διασυνοριακή συνεργασία, ενώ αυτή δεν περιλαμβάνεται στην πρόταση κανονισμού της Επιτροπής. **Υπενθυμίζει** την έντονη αντίθεσή της σε αυτό το εδαφικό όριο. Επιπλέον, η προτεινόμενη μεθοδολογία διακινδυνεύει να μειώσει σημαντικά τους πόρους που διατίθενται στη θαλάσσια συνεργασία για ορισμένα κράτη μέλη (Παράρτημα XXII, 8, Κανονισμός περί καθορισμού κοινών διατάξεων).
36. **Ζητεί**, ως εκ τούτου, από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να επανεξετάσουν τη μεθοδολογία διάθεσης πόρων που χρησιμοποιείται για την περίοδο 2014-2020 για τα προγράμματα της διασυνοριακής συνιστώσας και της διακρατικής συνιστώσας, διατηρώντας ταυτόχρονα τη μεθοδολογία που προτείνεται από την Επιτροπή για την περίοδο 2021-2027 για τη συνεργασία για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες.

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

37. **Υπογραμμίζει** ότι η γεωγραφική απομόνωση αποτελεί σημαντικό εμπόδιο που πλήττει, αν και με ανομοιογενή τρόπο, το σύνολο των ευρωπαϊκών νησιωτικών περιφερειών, καθώς παρακλύει την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων, των αγαθών, των υπηρεσιών και του κεφαλαίου.
38. **Υπενθυμίζει** ότι, σύμφωνα με το άρθρο 170 της ΣΛΕΕ, με στόχο την προώθηση της αρμονικής ανάπτυξης του συνόλου των περιφερειών της, η ΕΕ θα πρέπει να συμβάλει στη διασύνδεση και τη διαλειτουργικότητα των εθνικών δικτύων, καθώς και στην πρόσβαση σε αυτά τα δίκτυα. Για τον σκοπό αυτό, *«η Ένωση λαμβάνει, ειδικότερα, υπόψη την ανάγκη να συνδεθούν οι νησιωτικές, οι μεσόγειες και οι περιφερειακές περιοχές με τις κεντρικές περιοχές της Ένωσης»*.
39. **Υπενθυμίζει επίσης** ότι ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 στο άρθρο 4 ορίζει ότι το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) ενισχύει την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή της Ένωσης, μεταξύ άλλων, με την προσβασιμότητα και τη συνδεσιμότητα όλων των περιφερειών της Ένωσης, κυρίως των απομακρυσμένων, των εξόχως απόκεντρων, των νησιωτικών, των περιφερειακών και των ορεινών περιοχών, καθώς και των αραιοκατοικημένων περιοχών.
40. **Εκτιμά** ότι οι μελλοντικές κατευθύνσεις της Ένωσης για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών οφείλουν να υιοθετήσουν μια μεθοδολογική προσέγγιση και καινοτόμα συστήματα για τη φιλόδοξη υλοποίηση των ανωτέρω στόχων. **Ζητεί** συνεπώς από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να πραγματοποιήσει διαρθρωμένο διάλογο με όλους τους εκπροσώπους των ευρωπαϊκών νησιωτικών κρατών, ώστε να επιτραπεί η απαραίτητη ένταξη των νησιωτικών περιφερειών στο διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών και στους διάφορους διαδρόμους. Στο πλαίσιο αυτό, **επισημαίνει ότι** η τρέχουσα φάση περισυλλογής που

χαρακτηρίζεται από την έναρξη δημόσιας διαβούλευσης σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για το ΔΕΔ-Μ αποτελεί στρατηγική ευκαιρία για την Ευρωπαϊκή Ένωση προκειμένου να εντοπιστούν καινοτόμες λύσεις, προσαρμοσμένες στους περιορισμούς του νησιωτικού χαρακτήρα και της γεωγραφικής απομόνωσης.

41. **Εκφράζει τη λύπη της** για το γεγονός ότι στην πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» για την περίοδο 2021-2027, κανένα νησί δεν περιλαμβάνεται στα προκαθορισμένα τμήματα του συνολικού δικτύου (Παράρτημα του ΔΣΕ), ενώ περιλαμβάνονται μόνο σιδηροδρομικά και οδικά τμήματα.
42. **Επικροτεί** τις αλλαγές που εισήγαγε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στην πρόταση κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΔΣΕ). **Υπογραμμίζει** κυρίως τα σημαντικά βήματα προόδου που αποτελούν η ένταξη των θαλάσσιων τμημάτων στον ορισμό των διασυνδεδεμένων τμημάτων και η προσθήκη ενός κριτηρίου αξιολόγησης των έργων που σχετίζονται με τη συμβολή τους για τη βελτίωση «της συνδεσιμότητας και της εδαφικής προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων, των νησιών και των εξόχως απόκεντρων περιφερειών». **Ζητεί**, επομένως, από το Συμβούλιο να παρακολουθήσει τις τροποποιήσεις που προτείνονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις τριμερείς συνομιλίες.
43. **Επισημαίνει** τη διάθεση 65 εκατομμυρίων ευρώ, στο πλαίσιο του προγράμματος εργασίας 2019 του ΔΣΕ, για έργα του συνολικού δικτύου που αφορούν κυρίως τις συνδέσεις με θαλάσσιους λιμένες και την ανάπτυξή τους. Αυτή η πρόσκληση αποτελεί ευκαιρία για τους νησιωτικούς λιμένες του συνολικού δικτύου ΔΕΔ-Μ. **Εκφράζει τη λύπη της**, ωστόσο, για το γεγονός ότι η πρόσκληση αυτή έρχεται πολύ καθυστερημένα στην περίοδο προγραμματισμού 2014-2020 και δεν δίνει ικανοποιητική απάντηση στα προβλήματα γεωγραφικής απομόνωσης και προσβασιμότητας που πλήττουν τις νησιωτικές περιοχές.
44. **Επαναλαμβάνει** την έκκλησή της στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εφαρμόσει ένα διαγνωστικό σύστημα που θα αξιολογεί τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τις ευρωπαϊκές οικονομικές και νομοθετικές διατάξεις, ώστε να συμβάλει στη μείωση της περιορισμένης προσβασιμότητας στις νησιωτικές περιοχές. Αυτό το διαγνωστικό σύστημα θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη το σύνολο των δράσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΔΣΕ κατά την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού και να επιτρέπει την εκπόνηση προσαρμοσμένης αναθεώρησης του κανονισμού ΔΕΔ-Μ στο τέλος του 2023.
45. **Καλεί** την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν τα αποτελέσματα του προγράμματος MedAtlantic Ecobonus, τα οποία παρουσιάστηκαν το 2018, προκειμένου να προτείνουν έναν μηχανισμό παροχής κινήτρων για τη στροφή προς τις θαλάσσιες μεταφορές.
46. **Επισημαίνει** ότι η ανάλυση επιπτώσεων επί του κανονισμού 1008/2008 την οποία η Επιτροπή θα πρέπει να δημοσιεύσει την άνοιξη θα μπορούσε να οδηγήσει στη θέσπιση αλλαγών στους όρους και τις απαιτήσεις όσον αφορά την Υποχρέωση Παροχής Δημόσιας Υπηρεσίας που μπορεί να επιφέρει αλλαγή του αριθμού των διασυνδέσεων που υπάγονται σε μία ΥΠΔΥ. Λόγω της σπουδαιότητας που έχει αυτός ο μηχανισμός για τα νησιά, δεδομένων των περιορισμών της γεωγραφικής απομόνωσης και της στενότητας των εγχώριων αγορών, η

Επιτροπή Νησιών θα παρακολουθήσει πολύ στενά αυτή τη διαδικασία αξιολόγησης και θα εξετάζει προσεκτικά κάθε τροποποίηση του κανονισμού.

47. **Επισημαίνει** την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να παρατείνει την ισχύ του γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία έως το 2022 και να προβεί σε αξιολόγηση αυτού του κανονισμού, καθώς και των κατευθύνσεων για τις κρατικές ενισχύσεις σε αερολιμένες και αερομεταφορείς από το 2020 και μετά. **Ζητεί** από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προωθήσει τη συμμετοχή των νησιωτικών κρατών καθώς και των εκπροσώπων των αερομεταφορέων στη διαδικασία της αξιολόγησης, μέσω της διοργάνωσης ευρωπαϊκού συμποσίου με θέμα τις αερομεταφορές στις νησιωτικές περιοχές.
48. Κρίνει σκόπιμη την αναθεώρηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις «ήσσονος σημασίας». Ο στόχος είναι να καταργηθούν τα εμπόδια αφενός στην εξαγωγή των προϊόντων των νησιωτικών περιφερειών, και αφετέρου στην εισαγωγή των απαραίτητων πρώτων υλών για την παραγωγή τους, έτσι ώστε να επιτευχθεί το ίδιο επίπεδο ανταγωνιστικότητας με τις ηπειρωτικές περιφέρειες.

ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

49. **Υπογραμμίζει ότι** οι νησιωτικές και εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, με την έννοια κλειστών οικοσυστημάτων απομακρυσμένων από την ηπειρωτική επικράτεια, αποτελούν στρατηγικά εργαστήρια για τη μετάβαση σε ένα μοντέλο κυκλικής οικονομίας. Αυτό παρουσιάζει προκλήσεις και ευκαιρίες στην επίλυση μακροχρόνιων προβλημάτων, κυρίως στους τομείς της επεξεργασίας και της διάθεσης των αποβλήτων, στην ανακύκλωση των γεωργικών προϊόντων και στην επαναχρησιμοποίηση των λυμάτων. Σε αυτό το πλαίσιο, **επισημαίνει ότι** η κυκλική οικονομία συμβάλλει στην ανθεκτικότητα των νησιωτικών περιφερειών, περιορίζοντας την εξάρτησή τους από εισροές πόρων, ενώ παράλληλα μειώνει το κόστος εξαγωγής και εισαγωγής και προωθεί τη δημιουργία θέσεων εργασίας.
50. **Εκτιμά** ότι, προκειμένου να μπορέσουν να εκμεταλλευθούν στο μέγιστο τις ευκαιρίες ανάπτυξης που προκύπτουν από τη μετάβαση στο μοντέλο κυκλικής οικονομίας, οι ευρωπαϊκές νησιωτικές περιφέρειες χρειάζονται στοχευμένες πολιτικές ή/και κίνητρα που μπορούν να προωθήσουν:
- τον προσδιορισμό, την ανταλλαγή και την αναπαραγωγή ορθών πρακτικών που εφαρμόζονται σε κάθε στάδιο της αλυσίδας αξίας: παραγωγή, κατανάλωση, επιδιόρθωση και ανακατασκευή, διαχείριση των αποβλήτων και των δευτερογενών πρώτων υλών που επανεισάγονται στην οικονομία,
 - την αναδιάρθρωση των παραδοσιακών οικονομικών κλάδων (γεωργία, αλιεία, τουρισμός, ενέργεια, κ.λπ.),
 - τη δημιουργία νέων αγορών ή/και την ενίσχυση των υφιστάμενων αγορών,
 - τη δημιουργία και την εγγύηση πρόσβασης σε επιχειρηματικό κεφάλαιο

- την επαγγελματική κατάρτιση των νέων και τη συνεχή επιμόρφωση για τη διάδοση των δεξιοτήτων που χρειάζονται για τη μετάβαση στο μοντέλο κυκλικής οικονομίας,
- την ευαισθητοποίηση και τη συνδυασμένη κινητοποίηση των δημόσιων αρχών, των ιδιωτικών επιχειρήσεων, των πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων και των κατοίκων, ιδίως των νέων, των νησιωτικών περιφερειών,
- τη δοκιμή νέων τεχνολογικών λύσεων.

51. **Επισημαίνει** ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση διαδραματίζει θεμελιώδη ρόλο στη δημιουργία των απαραίτητων διαρθρωτικών συνθηκών για τη μετάβαση στην κυκλική οικονομία. Στο πλαίσιο αυτό, **επικροτεί** την προσέγγιση της Επιτροπής και τους Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, σύμφωνα με την οποία ο κύκλος ζωής των προϊόντων βρίσκεται στο επίκεντρο όλων των προσπαθειών και όλων των πολιτικών που έχουν ως στόχο τη διευκόλυνση της μετάβασης στην κυκλική οικονομία.

52. **Υπενθυμίζει** τη στρατηγική σημασία πρωτοβουλιών όπως η «*CirCle 2019 - Challenges for the Islands in the era of Circular Economy*». **Ζητεί** από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνεχίσει τη στήριξη της προς αυτές τις πρωτοβουλίες. **Ζητεί** από τα κράτη μέλη και από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να τροποποιήσουν την ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία, ώστε να δημιουργηθεί ένα ευνοϊκό νομοθετικό πλαίσιο για την υλοποίηση οικολογικών δημόσιων συμβάσεων, οι οποίες διαδραματίζουν καίριο ρόλο στον προσανατολισμό των επενδύσεων υπέρ της μετάβασης στην κυκλική οικονομία.

ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ

53. **Επισημαίνει** ότι τα νησιά βρίσκονται στην πρώτη γραμμή ενάντια στην κλιματική αλλαγή. **Επισημαίνει** ότι, εξάλλου, λόγω των γεωγραφικών χαρακτηριστικών τους, τα νησιά παραμένουν πολύ ευάλωτα και, κατά συνέπεια, χρειάζονται ad hoc πολιτικές και μηχανισμούς για να αντιμετωπίσουν τις περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις που σχετίζονται με τις αλλαγές που επηρεάζουν το κλίμα σε πανευρωπαϊκή κλίμακα και σε παγκόσμιο επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, **υπογραμμίζει** για παράδειγμα, τον στρατηγικό ρόλο που έχει διαδραματίσει η πολιτική διακήρυξη της Βαλέτας, καθώς και η πρωτοβουλία «Καθαρή ενέργεια για τα ευρωπαϊκά νησιά».

54. **Παρακολουθεί με ενδιαφέρον** τη φάση εκπόνησης και συζήτησης γύρω από το περιεχόμενο των εθνικών σχεδίων για το κλίμα και την ενέργεια. **Εκτιμά** ότι, για να διασφαλιστεί η ανάπτυξη ενός στρατηγικού οράματος που θα μπορεί να λάβει υπόψη όλες τις ανάγκες και τις προτεραιότητες σε κάθε κράτος μέλος, οι περιφερειακές και τοπικές κυβερνήσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που εκπροσωπούν τις περιφέρειες με μόνιμα γεωγραφικά μειονεκτήματα (νησιά, εξόχως απόκεντρες, αραιοκατοικημένες και ορεινές περιοχές), θα πρέπει να συμμετέχουν ενεργά στις εθνικές δημόσιες διαβουλεύσεις με στόχο να προσδιορίσουν τις πολιτικές προτεραιότητες και τα πιλοτικά προγράμματα που θα αποτελέσουν το πεδίο δράσης κάθε κράτους μέλους κατά την πορεία υλοποίησης των ευρωπαϊκών στόχων για το 2030.

55. **Υπενθυμίζει** ότι, στο πεδίο της ενεργειακής μετάβασης και της ανάπτυξης της παραγωγής ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τα νησιά και οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες αναλαμβάνουν τον καθοριστικό ρόλο των «εργαστηρίων καινοτομίας».
56. Παρ' όλα αυτά, **υπογραμμίζει** ότι λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της υποδομής τους και της πραγματικής τους δυνατότητας πρόσβασης στην ευρωπαϊκή ενεργειακή αγορά, τα νησιά και οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες θα πρέπει να αναλάβουν σημαντικό πρόσθετο κόστος παραγωγής ενέργειας, καθώς και το κόστος που σχετίζεται με τη μετατροπή και την αναδιάρθρωση των οικονομικών τους κλάδων.
57. Κατά συνέπεια, **ζητεί** από το Συμβούλιο να δώσει συνέχεια στην πρόταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη θέσπιση ειδικού κονδυλίου 4,8 δισ. ευρώ, στο πλαίσιο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2021-2027, για τη δημιουργία νέου ταμείου με στόχο την αντιμετώπιση των κοινωνικών, κοινωνικοοικονομικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προκύπτουν από τη διαδικασία της ενεργειακής μετάβασης. Στο πλαίσιο αυτό και λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, **ζητεί** επίσης από το Συμβούλιο και από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το κριτήριο κατανομής αυτού του νέου ταμείου να μπορεί να προβλέπει ειδικά εθνικά κονδύλια για τις περιφερειακές και τοπικές νησιωτικές κυβερνήσεις.
58. **Επικροτεί** τη θέσπιση μέτρων στο πλαίσιο του προγράμματος «ΟΡΙΖΩΝ 2020», μεταξύ άλλων για τη δημιουργία «Μηχανισμού διευκόλυνσης για τα ευρωπαϊκά νησιά» (απελευθέρωση κεφαλαίων για την ενεργειακή μετάβαση και την παροχή βοήθειας στα νησιά ώστε να αναπτύξουν τις έννοιες των επενδύσεων) και για την «Απαλλαγή των ενεργειακών συστημάτων των νησιών από τις ανθρακούχες εκπομπές²». **Θεωρεί** ότι ο αυξημένος αριθμός των σχετικών προτάσεων που παρουσιάζονται υποδεικνύει το μεγάλο ενδιαφέρον και τη σημασία των πρωτοβουλιών αυτού του είδους όσον αφορά τις ευρωπαϊκές νησιωτικές περιφέρειες.
59. **Υπενθυμίζει** τη σημασία που έχει για τις νησιωτικές περιφέρειες η δυνατότητά τους να κινητοποιούν και να επωφελούνται από τεχνικές και εξαιρετικά καταρτισμένους εμπειρογνώμονες στον κλάδο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Στο πλαίσιο αυτό, **υπογραμμίζει** την υψηλή προστιθέμενη αξία των ειδικών προγραμμάτων και των ευρωπαϊκών κονδυλίων που διατίθενται για την κατάρτιση των νέων.

ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

60. **Υπογραμμίζει** ότι τα ευρωπαϊκά νησιά και οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες διαθέτουν μοναδική χερσαία και θαλάσσια βιοποικιλότητα και ότι, ως εκ τούτου, χρειάζονται συγκεκριμένες πολιτικές βιώσιμης ανάπτυξης και μέτρα περιβαλλοντικής προστασίας. **Υπενθυμίζει** στο πλαίσιο αυτό τον στρατηγικό ρόλο που διαδραματίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση και το νομοθετικό της πλαίσιο (οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική, Κοινή Αλιευτική Πολιτική, οδηγίες για τα ενδιαιτήματα και τα πτηνά, κ.λπ.) με στόχο την καλή περιβαλλοντική κατάσταση των φυσικών οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητάς τους.

²Decarbonising energy systems of geographical Islands, H2020-LC-SC3-2018-2019-2020.

61. **Ζητεί** από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, από τα κράτη μέλη και από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να ενσωματώσουν ειδική νησιωτική διάσταση στη μελλοντική αποστολή της ΓΔ MARE και ENVI της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, π.χ. στον τομέα της απαλλαγής από τις ανθρακούχες εκπομπές και της ενεργειακής μετάβασης στο πλαίσιο της ΓΔ ENER. Αυτό θα πρέπει να διασφαλίσει τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την καλύτερη ανάλυση και κατανόηση, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, των αναγκών και των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τα χερσαία και θαλάσσια οικοσυστήματα των νησιωτικών περιφερειών.
62. **Υπογραμμίζει** το χάσμα που υπάρχει στον τομέα της προστασίας της βιοποικιλότητας, μεταξύ των αποτελεσμάτων των επιστημονικών ερευνών αφενός και του περιεχομένου των ευρωπαϊκών δημόσιων πολιτικών αφετέρου. **Εκτιμά** ότι είναι επιτακτική ανάγκη να προαχθεί η μετατροπή των επιστημονικών αποτελεσμάτων σε μεθοδολογίες και εργαλεία που θα μπορούν να εφαρμοστούν στη διαχείριση των φυσικών οικοσυστημάτων. Στο πλαίσιο αυτό, **ζητεί** από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και από τα κράτη μέλη να στηρίξουν τη δημιουργία ενός προγράμματος ανταλλαγής ορθών πρακτικών στον τομέα της προστασίας των νησιωτικών χερσαίων και θαλάσσιων οικοσυστημάτων, το οποίο θα μπορεί να αξιοποιήσει την εμπειρία που έχει αποκτηθεί στο δίκτυο των προστατευόμενων θαλάσσιων περιοχών, όπως το MED-PAN, και στο πλαίσιο της Κοινότητας για τη Βιοποικιλότητα της Μεσογείου που χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα INTERREG V B 2014 -2020.
63. **Εκτιμά ότι**, με σωστή επιλογή και διαχείριση, οι προστατευόμενες περιοχές της Ευρώπης αποτελούν πολύ αποτελεσματικά εργαλεία για την προστασία της βιοποικιλότητας και της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων. Στο πλαίσιο αυτό, **ζητεί** από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και από τα κράτη μέλη να στηρίξουν τις πρωτοβουλίες δικτύωσης και κεφαλαιοποίησης των ορθών πρακτικών που έχουν προσδιοριστεί στο πλαίσιο των προστατευόμενων νησιωτικών περιοχών.
64. **Παρακολουθεί στενά** τις εργασίες του οριζόντιου προγράμματος κεφαλαιοποίησης και επικοινωνίας PANACeA που εκπροσωπεί την Μεσογειακή Κοινότητα για την προστασία της βιοποικιλότητας με χρηματοδότηση από το πρόγραμμα INTERREG V B MED 2014-2020 **και στηρίζει** τις αρχές και το περιεχόμενο της διακήρυξης με θέμα τις «Οικοσυστημικές προσεγγίσεις για την προστασία και τη διαχείριση της βιοποικιλότητας» που παρουσιάστηκε στις Βρυξέλλες στη διάρκεια εκδήλωσης που συνδιοργανώθηκε από τη διαπεριφερειακή ομάδα SEARICA του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 5 Δεκεμβρίου 2018.

ΒΙΩΣΙΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

65. **Υπενθυμίζει** τη σημασία του τουριστικού κλάδου για την οικονομική ανάπτυξη των νησιωτικών κοινοτήτων. **Επισημαίνει, ωστόσο**, ότι, λόγω της ιδιαίτερα ευάλωτης φύσης των οικοσυστημάτων τους, είναι επιτακτική ανάγκη η ΕΕ να μπορεί να συνεχίσει να στηρίζει τις νησιωτικές κυβερνήσεις στον προγραμματισμό και την ανάπτυξη πιο βιώσιμων τουριστικών υπηρεσιών ή/και προϊόντων. Σε αυτό το πλαίσιο, **επικροτεί** την πρόταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη δημιουργία ειδικού προγράμματος για τον βιώσιμο τουρισμό και **ζητεί** από το Συμβούλιο και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να στηρίξουν αυτή την πρωτοβουλία.

66. **Επισημαίνει** τη στρατηγική σημασία των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα CIVITAS DESTINATION στον τομέα της ανάπτυξης λύσεων βιώσιμης κινητικότητας στις νησιωτικές πόλεις. **Επικροτεί** την πολιτική διακήρυξη που θα εγκριθεί στην Έλβα (Ιταλία) τον Απρίλιο του 2019 και ενθαρρύνει τις νησιωτικές κυβερνήσεις να την στηρίξουν και την συνυπογράψουν.
67. **Επιδοκιμάζει** την απόφαση του προγράμματος INTERREG V B MED 2014-2020 να εισαγάγει την ανάπτυξη του βιώσιμου τουρισμού στις νησιωτικές περιφέρειες μεταξύ των ειδικών στόχων της δήλωσης σκοπού της τελευταίας της πρόσκλησης υποβολής έργων του άξονα 3.1 (ενίσχυση της ανάπτυξης του υπεύθυνου θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού στη Μεσόγειο). **Επισημαίνει** ότι ο τουρισμός είναι ένας από τους οικονομικούς κλάδους που χρειάζεται περισσότερο στοχευμένες και αποκλειστικές δράσεις συνεργασίας μεταξύ των νησιωτικών περιφερειών. **Ζητεί**, συνεπώς, από την Επιτροπή και από τα κράτη μέλη να θεσπίσουν, στο πλαίσιο των πιο συναφών προγραμμάτων διακρατικής εδαφικής συνεργασίας 2021-2027 (για παράδειγμα, τα προγράμματα MED και BALTIQUE), επιμέρους θεματικά προγράμματα που απευθύνονται στις νησιωτικές περιφέρειες και αφορούν την ανάπτυξη του βιώσιμου και υπεύθυνου τουρισμού.
68. **Υπογραμμίζει** τη σημασία ενθάρρυνσης της επιστημονικής έρευνας, με στόχο την καλύτερη ανάλυση και κατανόηση των χαρακτηριστικών της τουριστικής ροής. Η παραγωγή μοντέλων, καθώς και η δημιουργία στατιστικών εργαλείων για την προσαρμογή των δημόσιων πολιτικών (διαχείριση υδάτων και ηλεκτρισμού, εσωτερικές υπηρεσίες κινητικότητας, επιχειρήσεις αποκομιδής και επεξεργασίας αποβλήτων) εξακολουθούν να παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους πολιτικούς ιθύνοντες, κυρίως σε επίπεδο περιφερειακών και τοπικών κυβερνήσεων των νησιωτικών περιοχών. Ως εκ τούτου, **εκφράζει την ικανοποίησή της για** τους στόχους και τα αποτελέσματα (σύστημα υποστήριξης λήψης αποφάσεων για τις δημόσιες αρχές, [ανοικτή πλατφόρμα](#) για τους δείκτες και τα δεδομένα για τον τουρισμό, κ.λπ.) των προγραμμάτων εδαφικής συνεργασίας όπως MITOMED+, COEVOLVE και BLUEISLANDS και **ζητεί** από τους αρμόδιους υπουργούς των κρατών μελών, καθώς και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, να ανανεώσουν την οικονομική και στρατηγική τους στήριξη προς αυτές τις πρωτοβουλίες.
69. **Υπενθυμίζει** την ύπαρξη σημαντικού αριθμού προγραμμάτων εδαφικής συνεργασίας (ιδίως διακρατικών και διασυνοριακών) που έχουν ως στόχο την ανάπτυξη στατιστικών εργαλείων, καθώς και νέων πρωτοκόλλων δράσης με αυξημένα επίπεδα βιωσιμότητας και υπευθυνότητας. **Επισημαίνει** τις προσπάθειες που καταβάλλουν τα προγράμματα συνεργασίας με σκοπό τη διάδοση και την κεφαλαιοποίηση του συνόλου των αποτελεσμάτων και των στόχων που επιτυγχάνουν οι εταίροι που είναι υπεύθυνοι για την υλοποίηση αυτών των προγραμμάτων. Παρ' όλα αυτά, **υπογραμμίζει** την ανάγκη ενίσχυσης των ευκαιριών/πρωτοβουλιών με στόχο την κεφαλαιοποίηση και αναπαραγωγιμότητα των αποτελεσμάτων. Στο πλαίσιο αυτό, **επικροτεί και παρακολουθεί με ενδιαφέρον** την υλοποίηση του προγράμματος διακυβέρνησης PANORAMED (άξονας 4 του INTERREG MED) ως πιλοτικής δράσης που θα μπορούσε να αναπαραχθεί σε όλη την έκταση της λεκάνης της Μεσογείου, διασφαλίζοντας παράλληλα τον θεματικό προσανατολισμό προς τις νησιωτικές πρωτοβουλίες.

Υπερψηφίστηκε ομόφωνα